

Genealogie

langs Peel en Maas

ontdek jouw verhaal

Afdeling Land van Cuijk en Ravenstein
ngv-landvancuijkenravenstein.nl

Jaargang 35, april 2026 (97)

Land van Cuijk en Ravenstein

Opgericht 11 december 1978
actieve afdeling van de
Nederlandse Genealogische Vereniging
op de grens van Oost-Brabant en Noord-Limburg

AFDELINGSBESTUUR

Voorzitter

Maurice Roefs voorzitter-lvc@ngv.nl
aanvraag gebruik Kadaster Archiefviewer
tevens redactie/Facebook redactie-lvc@ngv.nl

Secretaris

Willy Lourenssen secretaris-lvc@ngv.nl
tevens vrijwilligersbeleid en afdelingsafgevaardigde

Penningmeester

Geert Barten penningmeester-lvc@ngv.nl

PR en communicatie

Anny Pennings-Cornelissen publicrelations-lvc@ngv.nl

Ledenadministratie

Maria Smits-Rutten ledenadministratie-lvc@ngv.nl

COÖRDINATOREN

Bibliotheek

Jos van Berkel bibliotheek-lvc@ngv.nl

Stamboomcafés

Grave Maria Smits-Rutten
Gennep Mientje Jansen-Veekens
Uden Maria Peters-Broekhaus

Genealogie langs Peel en Maas, jaargang 35 (april 2026)

Inhoudsopgave

- 3 - [Van de voorzitter](#)
- 4 - [Van de redactie](#)
- 5 - [Onze bijeenkomsten](#)
- 10 - [Maandelijks regionale stamboomcafés in Grave, Gennep en Uden](#)
[Naamswijziging wordt eenvoudiger en goedkoper](#)
- 11 - [Word ook vrijwilliger!](#)
- 12 - [Kwartierstaat Petronella Theodora Gertruda \(Nelly\) Cornelissen](#)
- 13 - [Nieuwe leden zich voor](#)
- 14 - [Amerika, America \(XXXVI - 'de Agnes'\)](#)
- 18 - [Familienaam 'De Kiep', raadsel opgelost?](#)
- 23 - [Lees mee in de persoonlijke dagboeken van voormalige minister-president Jan de Quay](#)
- 25 - [Huwelijksketting](#)
- 27 - [Het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging in te zien bij BHIC](#)
- 28 - [De kans op een 'koekoekskind' in de stamboom: feiten, fabels en](#)
[nieuwe inzichten uit DNA onderzoek i](#)
- 30 - [Notulen najaarsledenvergadering 15 november 2025](#)
- 32 - [Jaarverslag over 2025](#)
- 34 - [Financieel jaarverslag over 2025](#)

<https://www.ngv-landvancuijkenravenstein.nl>

<https://www.facebook.com/NGV.LvC>

Van de voorzitter

Maurice Roefs

Ongeveer een jaar geleden trad er een vrijwel compleet nieuw bestuur aan bij de NGV-afdeling Land van Cuijk en Ravenstein. In 2025 hebben we bewust gekozen voor een andere koers: een frisse wind, maar wel koersvast. Je zou kunnen zeggen dat we een streep onder het verleden hebben gezet. Zo zwart-wit is het niet, maar we hebben wél geprobeerd je beter en tijdiger te informeren over wat we als afdeling van plan zijn.

Evaluatie

In februari hebben we als bestuur teruggekeken op het afgelopen jaar. Vragen als: wat ging er goed en wat kan er beter? Je kent het wel. Ook was het een moment om elkaar goed aan te kijken. Toen we in april 2025 begonnen, hebben we namelijk een duidelijke afspraak gemaakt: dit doen we met energie en plezier, niet tegen elke prijs. Als het alleen energie kost, of als iemand om welke reden dan ook wil stoppen, dan moet dat gewoon kunnen — zonder gedoe en zonder uitleg.

De evaluatie gaf waardevolle inzichten. We zijn enthousiast gestart, maar niet alles wat we ons hadden voorgenomen is gelukt. Tegelijk mogen we constateren dat er geen grote dingen zijn misgegaan. En als er al iets niet helemaal volgens plan liep, dan hopen we dat je daar weinig van hebt gemerkt.

Voor de toekomst zien we wel dat er behoefte is aan meer duidelijkheid in taken en verantwoordelijkheden, betere afstemming over onze ambities en een verdere versterking van de organisatie. Daar gaan we de komende maanden mee aan

de slag. Om het dichtbij te houden: momenteel liggen er nog te veel taken bij één persoon (bij mij dus), en dat maakt ons als afdeling kwetsbaar.

Ook kijken we kritisch naar ons eigen enthousiasme. Nieuwe plannen zijn mooi, maar we moeten ons steeds afvragen of we er de middelen voor hebben. Dat gaat niet alleen om geld, maar vooral om menskracht. Onze hobby is nu eenmaal arbeidsintensief, dat weet je net zo goed als wij.

Kort samengevat: in 2026 gaan we door op de ingeslagen weg. Stap voor stap bouwen we verder aan een gezonde en toekomstbestendige afdeling, met realistische ambities en voldoende draagkracht. Zodat we jou — en ook niet-leden — een mooi en gevarieerd programma kunnen blijven bieden.

Bestuurswisselingen

Anny Pennings-Cornelissen heeft aangegeven te willen stoppen als bestuurslid. Dat vinden we jammer, maar — zoals afgesproken — respecteren we haar besluit volledig. Gelukkig blijft ze betrokken: ze wil de rol van gastvrouw bij onze bijeenkomsten en lezingen op zich nemen. Daar zijn we als bestuur erg blij mee.

Tegelijk mogen we een nieuw bestuurslid verwelkomen. Op 18 april hopen we Erna Hodenius officieel te benoemen. Achter de schermen is ze al actief met de ledenadministratie, en er zijn plannen om ook de cursusadministratie aan haar over te dragen

Daarmee neemt ze taken over van Maria Smits-Rutten. Maria blijft gelukkig actief als coördinator van het stamboomcafé in Grave. Vanuit het bestuur zal zij zich komend jaar richten op het goed functioneren van de stamboomcafés, samen met Mientje Jansen-Veekens (Gennepe) en Maria Peters-Broekhaus (Uden).

Vrijwilligers, bedankt!

Uit het jaarverslag over 2025 blijkt opnieuw hoe gelukkig we ons mogen prijzen met zoveel betrokken vrijwilligers. Dankzij jou en alle anderen zijn we een actieve afdeling waar ontmoeting, uitwisseling en enthousiasme centraal staan.

Als blijk van waardering hebben we onlangs iedere vrijwilliger een doos Merci gegeven. Een klein gebaar, maar welgemeend. Want het lijkt misschien vanzelfsprekend wat jullie doen, maar dat is het niet. We raken er snel aan gewend, maar waarderen het des te meer. Dus: dank je wel voor jullie tijd, jullie inzet, jullie kennis en jullie flexibiliteit.

Tot slot wens ik je, mede namens de andere bestuursleden, een mooie Paastijd toe. Ondanks alle onzekerheid in de wereld is het toch altijd bijzonder om te zien hoe de wereld rond deze tijd weer wat lichter en vrolijker wordt.

Als bestuur hopen je te ontmoeten op zaterdag 18 april tijdens de lezing en de algemene ledenvergadering. Vergeet je niet even [online aan te melden](#)? Het kost je nog geen minuut.

Van de redactie

Maurice Roefs

Voor je ligt de aprileditie van ons afdelingsblad. Zoals gebruikelijk staat deze voorjaarsuitgave in het teken van de ledenvergadering (ALV), die dit jaar plaatsvindt op zaterdag 18 april. In dit nummer vind je daarom uitgebreide informatie over deze bijeenkomst; de vergaderstukken zijn opgenomen op pagina's 30 tot en met 34.

De ALV is niet alleen een moment van terugkijken, maar ook van vooruitzien. Verleden en toekomst komen er samen, verbonden door het heden. De vraag hoe wij met tijd omgaan, werd – naar mijn mening – treffend verwoord door de Rotterdamse dichter Jules Deelder in 2017, aan het einde van een aflevering van *Verborgen Verleden* waarin zijn familiegeschiedenis centraal stond:

“We hebben het over het in het diepe springen. Daar komt het uiteindelijk in het leven toch wel op neer. Morgen moet je weer opnieuw beginnen en overmorgen moet je weer opnieuw beginnen. En dan is iedere dag een sprong in het diepe. En als je zo het leven ondergaat dan kan je er uiteindelijk toch de meeste voldoening eruit peuren, ja. Terwijl de toekomst als het verleden beginnen in het heden. Het heden is eeuwig, en wie in het heden leeft heeft het eeuwige leven. Uiteindelijk worden we allen bewijsmateriaal voor het bestaan van het verleden.”

Ook de uitspraak *“De omgeving van de mens is zijn medemens”* is van hem. Met deze kernachtige gedachte maakt hij duidelijk dat niemand op zichzelf staat. We vormen elkaars omgeving

en bestaan bij de gratie van onderlinge verbondenheid. Een inzicht dat genealogen zeker zal aanspreken. Of, om het in goed Rotterdams te zeggen: Ja toch! Niet dan?

Mens en medemens vormen dan ook een rode draad in deze editie. Dat zie je terug in uiteenlopende bijdragen, waaronder:

- Onze bijeenkomsten als uitnodiging om deel te nemen aan lezingen en andere activiteiten.
- Een nieuw verhaal van Willem Keeris, waarin een minder belicht aspect van emigratie naar de Verenigde Staten centraal staat: wat gebeurt er wanneer aan boord van een schip een besmettelijke ziekte uitbreekt?
- De bijdrage van Peter Roosenboom, die op zoek gaat naar de herkomst van de bijnaam van zijn familie. Zo'n bijnaam kan een bijzondere rol spelen in iemands identiteit.
- Een artikel van het BHIC, waarin persoonlijke boekjes worden geopend en je kennismakt met de denkwereld van oud-premier De Quay.
- En een bijzonder verhaal van Willy Lourenssen over een huwelijksketting, die laat zien hoe mensen – vaak onbewust – met elkaar verbonden kunnen zijn.

Kopij? Graag!

Het NGV-motto 'Ontdek je verhaal' nodigt uit om het verleden te verkennen. Maar minstens zo belangrijk is het delen van die ontdekkingen. Iedereen stuit in zijn of haar onderzoek op verhalen die het waard zijn om verteld te worden. Heb je iets te delen? Stuur je bijdrage naar redactie-lvc@ngv.nl.

Ik wens je veel leesplezier!

Onze bijeenkomsten

De volledige agenda vind je [hier](#) online

Wil je deelnemen aan een activiteit? Meld je dan aan!

Vanuit organisatorisch oogpunt is het fijn te weten hoeveel personen er bij een afdelingsactiviteit verwacht mogen worden.

Iedereen die van plan is om aan een activiteit deel te nemen wordt dan ook gevraagd dit van tevoren te melden. Bij iedere activiteit is een link opgenomen waarmee je online je aanwezigheid kenbaar kunt maken.

Alvast bedankt voor je medewerking!

Zaterdag 18 april 2026

Deel 1 - Lezing Aezel-project (Harrie Bär)

Deel 2 - Algemene Ledenvergadering (voorjaarsvergadering)

> mfa De Valuwe

De Valuwe 1, 5431 AV Cuijk

0485-210013

> aanvang 14:00 uur (zaal open 13:30 uur)

Deel 1 - Lezing AEZEL-project

Het AEZEL-project (*Archief voor Erfgoed van Zuid-Nederlandse Eigendommen en Leefgemeenschappen*) is een ambitieus erfgoedinitiatief dat in 2009 werd gestart en wordt intussen gedragen door ruim tweehonderd vrijwilligers. Tijdens deze lezing vertelt **Harrie Bär**, al twaalf jaar projectleider voor Roermond en verantwoordelijk voor de onderliggende web- en database-techniek, over de opzet, mogelijkheden en toekomst van dit platform.

Onze bijeenkomsten (vervolg)

AEZEL biedt heemkundeverenigingen in heel Limburg een centrale plek om hun erfgoed digitaal te bewaren, te beheren en publiek toegankelijk te maken via de [website aezel.eu](http://www.aezel.eu).

Dankzij gezamenlijke procedures en door AEZEL ontwikkelde software kunnen lokale projecten eenvoudig worden uitgerold over de hele provincie (en intussen ook in Brabant). Zo wordt versnipperde informatie gebundeld en voor iedereen doorzoekbaar gemaakt.

Een van de meest indrukwekkende onderdelen is de koppeling van actuele kaarten met de kadastrale kaart van 1842, waardoor

eigenaren en bewoners door de tijd heen inzichtelijk worden. In sommige plaatsen wordt zelfs de ontwikkeling van 1842 tot 2020 jaar voor jaar gevolgd; in Sittard reikt de reconstructie terug tot 1677.

Naast kaartmateriaal omvat AEZEL inmiddels een schat aan gegevens: tientallen miljoenen persoonsverwijzingen, kerkhofregistraties, Stolpersteine, historisch beeldmateriaal, verhalen en diverse thematische collecties. De provincie ziet AEZEL dan ook als fundament voor een centraal digitaal erfgoedarchief.

Deze lezing biedt een inspirerende kennismaking met de mogelijkheden van AEZEL - en met wat er nog komt.

Kom luisteren en laat je verrassen! Zeker als je ook voorouders in het Limburgse hebt.

Aanmelden voor deelname

Je kunt je [hier aanmelden](#) voor het bijwonen van deze lezing. Deelname voor NGV-leden is gratis, voor niet-leden geldt een entree van € 5,00 p.p. (à contant).

Kadastrale kaart Elsloo

Onze bijeenkomsten (vervolg)

De volledige agenda vind je [hier](#) online

Deel 2 - Jaarvergadering (ca 45 minuten)

De agenda van deze vergadering luidt als volgt:

1. Opening
2. Vaststellen van de agenda
3. Ingekomen stukken en mededelingen
4. Vaststellen notulen vergadering 15 november 2025
5. Jaarverslag over 2025
6. Financieel verslag
7. Bespreking AV 9 mei 2026
8. Bestuursverkiezing
9. Afscheid bestuurslid
10. Werkplan 2027 en 2028 en gevolgen voor de afdelingsbegroting
11. Rondvraag
12. Sluiting

Bijlagen

Agendapunt 4 - [zie pagina 30](#).

Agendapunt 5 - [zie pagina 32](#).

Agendapunt 6 - [zie pagina 34](#).

Toelichting bij agendapunt 7

- Voorgesteld wordt om **Willy Lourenssen** aan te wijzen als afgevaardigde voor de landelijke Algemene Vergadering (AV) namens de afdeling Land van Cuijk en Ravenstein.
- De te bespreken vergaderstukken zijn ([na inloggen op het ledenportaal](#)) online in te zien via de landelijke website.

Toelichting bij agendapunt 8

- **Maurice Roefs** is aftredend en herkiesbaar. Voorgesteld wordt om hem opnieuw te benoemen als voorzitter.
- **Erna Hodenius** is bereid gevonden om toe te treden tot het afdelingsbestuur. Voorgesteld wordt om haar te benoemen als bestuurslid.

Andere leden kunnen zich ook kandidaat stellen voor het bestuur. Dit dient tijdig kenbaar gemaakt te worden aan het bestuur (tenminste 7 dagen voorafgaand aan de vergadering, daarmee **uiterlijk zaterdag 11 april 2026**).

Toelichting bij agendapunt 9

- **Anny Pennings-Cornelissen** heeft besloten om terug te treden als bestuurslid. Ze blijft wel actief als vrijwilliger voor de afdeling.

Toelichting bij agendapunt 10

Op dit onderwerp wordt tijdens de vergadering een korte mondelinge toelichting gegeven over de gedachten en ideeën om meer planmatig te gaan werken.

Onze bijeenkomsten (vervolg)

Vrijdag 22 mei 2026

Excursie naar het Brabants Historisch Informatie Centrum in 's-Hertogenbosch

---

> Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)
Zuid-Willemsvaart 2, 5211 NW 's-Hertogenbosch
073-6818500

> inloop vanaf 10:00; rondleiding 10:30 uur; einde 16:00 uur

> voor het complete programma zie hierna

Deze excursie biedt een mooie gelegenheid om het BHIC op een andere manier te kennen dan alleen vanachter de PC. Interessant voor (beginnende) stamboomonderzoekers, maar ook ervaren genealogen zullen veel inspiratie en praktische kennis opdoen.

Tijdens het ochtendprogramma krijg je een introductie op het BHIC en haar collecties, gevolgd door een rondleiding door het gebouw en de depots. Na de pauze is er gelegenheid om zelf onderzoek te doen in de leeszaal.

Deelnemers kunnen vooraf aangeven welke archiefstukken zij willen inzien, zodat deze op de dag zelf klaarliggen.

Programma

10:00 – 10.30 uur: Inloop

10.30 – ca. 12.00 uur: Introductie BHIC en rondleiding

12.00 – 13.00 uur: Pauze

13.00 – 16.00 uur: Zelfstandig onderzoek in de leeszaal

De volledige agenda vind je [hier](#) online

Laptop en lunch

Deelnemers aan de excursie nemen zelf een laptop mee. Dat geldt ook voor de lunch waarvan je tijdens de pauze gebruik kunt maken.

Kosten en aantal deelnemers

Deelname is gratis en alleen voor NGV-leden. Het maximumaantal deelnemers is 20.

[De Citadel: een geschiedenisboek in steen](#)

Aanmelden

Je wordt van harte uitgenodigd om aan deze leerzame en inspirerende dag deel te nemen! Aanmelden doe je online, ga daarvoor naar de [activiteitenpagina](#).

Tot slot, vervoer is op eigen gelegenheid en voor eigen rekening, gekeken zal worden naar de mogelijkheid om te carpoolen zodra bekend is wie er allemaal meegaan.

Onze bijeenkomsten (vervolg)

Zaterdag 30 mei 2026
Kadaster Archiefviewer

> mfa De Valuwe

De Valuwe 1, 5431 AV Cuijk

0485-210013

> aanvang 11:00 uur (zaal open 10:30 uur) - einde 15:30 uur

De werkbijeenkomst over de Kadaster Archiefviewer in oktober 2025 is goed bevallen en wordt daarom opnieuw aangeboden!

Nederland heeft sinds 1832 een Kadaster waarin de overheid gegevens over onroerende zaken vastlegt en bijhoudt. De Kadaster Archiefviewer biedt toegang tot deze gegevens. In samenwerking met **Arnout van Erp** (BHIC) organiseert de afdeling opnieuw een werkbijeenkomst met een ochtend- en een middagedeelte, gescheiden door een lunchpauze.

Opzet werkbijeenkomst

In het ochtendgedeelte volgt uitleg over de achtergronden en de werking van het kadaster, de verschillende daarin voorkomende registers en hun functies.

In het middagedeelte is het de bedoeling om de theoretische kennis van de ochtend in de praktijk toe te passen door het doen van concreet onderzoek. Let op: dat gebeurt op een zelf mee te brengen laptop. Dat betekent ook dat zonder laptop deelname aan de werkbijeenkomst niet zinvol is.

De volledige agenda vind je [hier](#) online

Kosten

Deelname aan de werkbijeenkomst is gratis voor NGV-leden, niet-leden betalen € 25,00.

Meer informatie? Of aanmelden?

Wil je meer weten over deze werkbijeenkomst? Of wil je je aanmelden voor de werkbijeenkomst? Ga dan naar de [activiteitenpagina](#) op de afdelingswebsite.

Voorrangsregeling

Omdat het aantal deelnemers beperkt is tot 20 personen, kunnen NGV-leden zich tot en met 30 april 2026 met voorrang aanmelden.

Vanaf 1 mei 2026 staat de inschrijving ook open voor niet-leden. Niet-leden kunnen - indien zij zich meteen inschrijven als lid van de NGV - ook van de voorrangsregeling gebruik maken. Bij meer dan 20 deelnemers wordt een wachtlijst gehanteerd.

Optie: lunch tegen betaling

Tijdens de aanmelding word je gevraagd om aan te geven of je gebruik wilt maken van een lunch. De kosten hiervan bedragen € 10,00. Deze prijs geldt zowel voor NGV-leden als niet-leden.

Maandelijks regionale stamboomcafés in Grave, Gennep en Uden

Genealogie komt bij een steeds groter publiek in de belangstelling. De laagdrempelige regionale stamboomcafés in Grave, Gennep en Uden laten dat goed zien. Veel mensen weten de cafés te vinden met een grote diversiteit aan vragen.

Grave - openbare bibliotheek Trompetterstraat 2, Grave

Zaterdagochtend van 10:30 - 12:30 uur

11 april, 9 mei

zomerstop in de maanden juni t/m augustus

12 september, 10 oktober, 14 november, 12 december

Gennep - Ellen Hoffmannplein 2, Gennep

Woensdagmiddag van 14:00 - 16:00 uur

22 april, 27 mei

zomerstop in de maanden juni t/m augustus

23 september, 28 oktober, 25 november, 23 december

Uden - Mondriaanplein 16, Uden

Vrijdagmiddag van 14:00 - 16:00 uur

3 april, 1 mei

zomerstop in de maanden juni t/m augustus

4 september, 2 oktober, 6 november, 4 december

Vragen die tijdig vooraf zijn ingediend, kunnen tijdens het bezoek sneller worden beantwoord. Stuur de vraag via Whatsapp: 06 – 85 14 09 39 of via het algemeen [contact-formulier](#).

Naamswijziging wordt eenvoudiger en goedkoper

Het kabinet wil het in Nederland eenvoudiger en goedkoper maken om een voor- of achternaam te wijzigen. Nu gelden nog strenge voorwaarden en moeten aanvragers “zwaarwegende redenen” aantonen.

In de nieuwe plannen vervalt deze eis: iedereen zou straks **éénmalig zonder opgaaf van reden** zijn naam kunnen laten aanpassen bij de gemeente. Daarmee wordt naamswijziging vooral een persoonlijke keuze.

Ook de kosten, die nu kunnen oplopen tot enkele honderden euro's, moeten omlaag. Hoeveel precies is nog niet bekend. De versoepeling speelt in op uiteenlopende motieven, zoals een moeizame familieband, traumatische ervaringen of de wens om een beter passende naam te kiezen.

De maatregel maakt deel uit van bredere aanpassingen in de wetgeving rond adoptie. De plannen moeten nog worden goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer.

Voor genealogen kan deze ontwikkeling gevolgen hebben.

Naamscontinuïteit in historische en toekomstige bronnen wordt minder vanzelfsprekend, waardoor het belang van zorgvuldige registratie en documentatie van naamswijzigingen verder toeneemt.

Bron: [nos.nl](#)

Word ook vrijwilliger!

Vrijwilligers zijn hét kapitaal van elke vereniging.

Dat geldt ook voor onze afdeling. We zijn dan ook zuinig op de mensen die we tot onze groep vrijwilligers mogen rekenen. Dat is gelukkig best een grote groep.

Denk aan de mensen die ervoor zorgen dat ook in het nieuwe seizoen 2025/2026 (bijna) maandelijks zowel in Grave als in Gennep en vanaf februari 2026 ook in Uden een stamboomcafé kan worden gehouden.

De afdeling is blij met al deze vrijwilligers, die soms van heinde en verre komen.

Om al het werk behapbaar te houden (*met, voor en door de leden*), is de afdeling constant op zoek naar vrijwilligers die zo nu en dan een handje helpen wanneer de activiteiten toenemen: vele handen maken immers licht werk.

Naast de al genoemde stamboomcafés organiseert de afdeling ook ledenbijeenkomsten, cursussen, lezingen en excursies en nog veel meer. Ook zijn vrijwilligers zo nu en dan als promotie-team op pad. In de agenda staat het volledige programma voor de komende maanden.

Vrijwilligers komen en gaan, dat is ook een gegeven. Daarom is de afdeling permanent op zoek naar stamboomonderzoekers die als vrijwilliger binnen de afdeling willen meedraaien.

Als je je plezier met stamboomonderzoek graag wilt delen met anderen dan is een rol als vrijwilliger misschien wel iets voor jou.

Elke vrijwilliger brengt vaak een brok aan kennis en ervaring met zich mee. Daar zeggen we natuurlijk geen nee tegen; je bent van harte welkom!

Waar kun je zoal aan denken?

- Stamboomcafé
- Onderhouden ledencontact
- Organiseren lezingen
- Verzorgen van een lezing
- Promotie verzorgen op locatie
- PR: website, social media
- Afdelingsblad (redactielid)
- Excursies organiseren
- Algemeen bestuurslid
- Ondersteuning bij streaming van bijeenkomsten
- Geven (meerdaagse) cursussen over uiteenlopende onderwerpen
- (lets) Anders .....

Lijkt het je wat? En wil je eens keer vrijblijvend praten wat jij eventueel als vrijwilliger zou kunnen betekenen? Om het je makkelijk te maken is speciaal daarvoor een online formulier aangemaakt waar je dat mee kunt doorgeven. Je vindt het op de afdelingswebsite op de pagina Vrijwilligers.

<p>¹⁶ Cornelis Cornelissen</p> <p>zn van Pouel Cornelissen en Helena van Escharen</p> <p>~ St. Hubert</p> <p>20.11.1810 + Wanroij 10.12.1867 tr. Wanroij 10.5.1835</p>	<p>¹⁷ Hendrina Arts</p> <p>dr van Arnoldus Arts en Gertrui Toonen</p> <p>~ Ledeacker</p> <p>24.8.1809 + Wanroij 3.12.1863</p>	<p>¹⁸ Gerardus Zelten/Selten</p> <p>zn van Cornelis Zelten en Helena Keijsers</p> <p>~ Rijkevoort</p> <p>5.9.1807 + St. Anthonis 8.11.1871</p> <p>tr. Beugen 26.1.1835</p>	<p>¹⁹ Gertrudis Willems</p> <p>dr van Antoon Willems en Maria Geurts</p> <p>~ Ledeacker</p> <p>8.12.1808 + St. Anthonis 18.2.1881</p>	<p>²⁰ Leonardus Peters Hermanussen</p> <p>zn van Peter Hermanussen en Jacomina Lucassen</p> <p>~ Mill</p> <p>12.8.1794 + Mill 15.3.1855 tr. Escharen 21.5.1826</p>	<p>²¹ Antje Bosman</p> <p>dr van Fokke Bosman en Engeltje Oerhaan</p> <p>~ Zaandam</p> <p>5.10.1800 + Mill 1.3.1856</p> <p>tr. Escharen 21.5.1826</p>	<p>²² Peter Keukens</p> <p>zn van Johannes Keukens en Catharina Nabuurs</p> <p>~ Wanroij</p> <p>2.7.1798 + St. Anthonis 12.11.1872</p> <p>tr. Wanroij 6.5.1821</p>	<p>²³ Maria Verheijen</p> <p>dr van Johannes Verheijen en Johanna Gerrit Wolters</p> <p>~ Beugen en Rijkevoort</p> <p>6.5.1793 + St. Anthonis 14.12.1875</p> <p>tr. Wanroij 6.5.1821</p>	<p>²⁴ Willebrordus Emons</p> <p>zn van Willem Emons en Anna Maria Wilbers, weduwnaar van Catharina Peters</p> <p>~ Escharen</p> <p>24.11.1774 + Escharen 3.9.1832 tr. Escharen 24.4.1814</p>	<p>²⁵ Catharina Vollenberg</p> <p>dr van Peter Vollenberg en Anna Geurts</p> <p>~ Escharen</p> <p>17.10.1791 + Schaijk 14.4.1854</p> <p>tr. Nijmegen 24.4.1814</p>	<p>²⁶ Theodorus Nuij/ Neuij</p> <p>zn van Geurt Neuij en Maria Janssen</p> <p>~ Ottersum</p> <p>31.12.1790 + Hatert 16.10.1850</p> <p>tr. Nijmegen 22.4.1826</p>	<p>²⁷ Joanna Vos</p> <p>dr van Theodorus Vos en Willemina Peters</p> <p>~ Neerbosch</p> <p>21.4.1803 + Hatert 25.2.1858</p> <p>tr. Nijmegen 22.4.1826</p>	<p>²⁸ Theodorus Benkers</p> <p>zn van Theodorus Benkers en Elizabeth Jansen</p> <p>~ Schaijk</p> <p>29.11.1790 + Schaijk 31.8.1863</p> <p>tr. Schaijk 27.2.1832</p>	<p>²⁹ Anna Maria Verheggen</p> <p>dr van Johannes Verheggen en Maria van der Heijden</p> <p>~ Schaijk</p> <p>9.1.1801 + Schaijk 21.11.1879</p> <p>tr. Schaijk 27.2.1832</p>	<p>³⁰ Cornelis van den Heuvel</p> <p>zn van Hermanus van den Heuvel en Petronella van Zon</p> <p>* Herpen</p> <p>10.7.1816 + Schaijk 3.10.1861</p> <p>tr. Schaijk 6.5.1844</p>	<p>³¹ Johanna Aloisia Kocken</p> <p>dr van Marcellus Kockken en Cornelia van der Bolt</p> <p>* Ravenstein</p> <p>24.7.1820 + Ravenstein 5.4.1876</p> <p>tr. Schaijk 6.5.1844</p>
<p>⁸ Martinus Cornelissen</p> <p>* Wanroij 25.3.1842 + Sint Anthonis 25.4.1908 tr. Sint Anthonis 1.5.1869</p>		<p>⁹ Helena Zelten/Selten</p> <p>* Sint Anthonis 12.8.1843 + Oploo 12.1.1894</p>		<p>¹⁰ Jacobus van de Weem</p> <p>* Mill & St.Hubert 16.6.1834 + Mill & St.Hubert 17.7.1903 tr. Oploo c.a. 13.2.1865</p>		<p>¹¹ Hendrica Keukens</p> <p>* Rijkevoort 28.4.1833 + Escharen 12.10.1914</p>		<p>¹² Johannes Emons</p> <p>* Escharen 13.2.1831 + Escharen 8.5.1895 tr. Nijmegen 3.3.1859</p>		<p>¹³ Hendrina Nuij</p> <p>* Hatert/Nijmegen 19.7.1834 + Escharen 21.1.19121</p>		<p>¹⁴ Antonius Benkers</p> <p>* Schaijk 23.6.1845 + Schaijk 9.9.1920 tr. Ravenstein 26.4.1875</p>		<p>¹⁵ Petronella van den Heuvel</p> <p>* Schaijk 4.8.1849 + Schaijk 18.12.1913</p>	
<p>⁴ Gerardus Cornelissen</p> <p>* Sint Anthonis 27.1.1878 + Velp 19.12.1935 tr. Oploo c.a. 25.4.1910</p>				<p>⁵ Petronella van de Weem</p> <p>* Mill en Sint Hubert 11.6.1878 + Beers 27.7.1968</p>				<p>⁶ Theodorus Emons</p> <p>* Escharen 15.4.1874 + Nijmegen 18.1.1947 tr. Reek 11.2.1901</p>				<p>⁷ Theodora Benkers</p> <p>* Schaijk 24.1.1876 + Escharen 11.1.1921</p>			
<p>² Hermanus Hendricus Cornelissen</p> <p>* Escharen 13 oktober 1912, + Grave 5.12.2001</p>					<p>³ Joanna Maria Emons</p> <p>* Escharen 6.3.1910, + Gassel 8.7.1991</p>					<p>tr. Mill en Sint Hubert 22.8.1945</p>					
<p>Petronella Theodora Gertruda (Nelly) Cornelissen</p> <p>geboren Escharen 3 juni 1946 gehuwd met F.J.A. Oostrik</p>															
												<p>Samengesteld door Nelly Oostrik-Cornelissen</p>			

Nieuwe leden stellen zich voor

Gerard van Loon (Venray)

Graag wil ik voldoen aan het verzoek mijzelf voor te stellen als nieuw lid van de NVG Kring Land van Cuijk en Ravenstein.

Mijn naam is Gerard van Loon. Ik ben geboren en opgegroeid in Groesbeek. In Nijmegen heb ik de HBS-B opleiding gedaan op het Canisius College waarna ik, ook in Nijmegen, medicijnen ben gaan studeren. Tijdens deze studie ben ik getrouwd en verhuisd naar Venray, waar ik mij later heb kunnen vestigen als huisarts. Inmiddels ben ik alweer enige jaren gepensioneerd.

Ik heb eigenlijk al heel lang interesse in stamboomonderzoek en heb ook al gegevens verzameld en bewaard, maar tot daadwerkelijk onderzoek kwam het helaas niet.

Vorig jaar kreeg ik de gelegenheid aangereikt om een cursus Genealogie voor beginners in Cuijk te volgen, die werd aangeboden door de NGV-afdeling Land van Cuijk en Ravenstein.

Ik heb deze cursus met veel genoegen en interesse gevolgd en ben daarna ook lid geworden van de NGV. Via met name WiewasWie heb ik al veel nieuwe gegevens gevonden.

Van vaders kant zoek ik naar de familie van Loon uit Groesbeek en langer geleden uit het toenmalige dorp Hatert bij Nijmegen en naar de familie Janssen uit Groesbeek.

Van moeders kant zoek ik naar de familie Teunissen uit Wanroij en elders in het Land van Cuijk en naar de familie Bosch uit Groesbeek.

Mijn opa Teunissen was als Marechaussee gestationeerd in o.a. Grave, Nijmegen en in mijn woonplaats Venray, waarna hij terug ging naar Groesbeek waar hij indertijd mijn oma had ontmoet en met haar was getrouwd.

Ik hoop door mijn lidmaatschap van de NGV-afdeling Land van Cuijk en Ravenstein en van de afdeling Kwartier van Nijmegen, waar mijn families vandaan komen, in contact te komen met mensen die mij met hun ervaring verder kunnen helpen mijn weg te vinden in het genealogisch onderzoek.

Amerika, America

Willem Keeris

*een serie artikelen over
emigranten naar de
Verenigde Staten van Amerika*

Deel XXXVI, de 'Agnes'

Trouwe lezers van deze serie zullen intussen wel ontdekt hebben dat ik dol ben op passagierslijsten. Als iemand binnen Nederland verhuisde is het niet bijzonder interessant te weten met welke vervoermiddel ze naar hun nieuwe onderkomen zijn gegaan.

Bij emigratie naar Amerika ligt dat anders; wekenlang op een schip is natuurlijk wel iets anders dan met paard en kar van de ene plaats naar de andere. Daarom is het wel aardig om te weten met welk (zeil)schip de overtocht gemaakt werd.

De Amerikaanse Federale overheid komt ons hier te hulp via de wet van 2 maart 1819 (3 stat. 488 ¹⁾, die alle kapiteins van inkomende schepen, verplichtte een lijst met de namen van alle passagiers die aan boord waren, te overhandigen. Ik heb daarover al eerder geschreven in [deel VI](#) van deze serie. Die lijsten bevatten ook de naam van het schip. Van het merendeel van die schepen in de begintijd van de emigratie is weinig of niets bekend. Het waren meestal houten zeilschepen van beperkte omvang en over veel meer dan de naam, soms de

1) [Deel 3 van de United States Public Statutes at Large, pagina 488.](#)

grootte, en waar het schip gebouwd was, is er over het algemeen niet bekend, uitzonderingen daargelaten. Van de stoomschepen die later werden ingezet, is meestal wel het een en ander te achterhalen.

Ook over de reis zelf is meestal niet veel overgeleverd. In *Calvin College* in Grand Rapids, Michigan hebben ze een grote collectie van brieven van Nederlandse emigranten, en van achtergebleven familieleden, en daar zijn af en toe wel reisverslagen te vinden. Maar dat betreft dan in het algemeen de Protestante emigranten. Van de Katholieke emigranten is iets dergelijks niet bewaard gebleven, ofschoon zij ook veel geschreven moeten hebben. Uitzondering zijn de brieven van Arnoldus Verstegen, die ik in [deel XX](#) gememoreerd heb.

Hoewel er dus meestal niet veel te vertellen valt over het schip, de specifieke reis zelf en de omstandigheden waaronder, zijn er wel uitzonderingen hierop. Over één van de gevallen wil ik het hier hebben. Het betreft het zeilschip 'Agnes', dat ik in [deel XXXI](#) al genoemd heb. Maar intussen zijn er wel meer details bekend geworden.

Het schip was een houten bark die waarschijnlijk rond 1850 gebouwd was in het Duitse Bremen. Helaas is er geen tekening van de 'Agnes' gevonden maar de afbeelding op de voorgaande pagina laat een soortgelijke bark zien, ook gebouwd rond die tijd in Bremen. Het was waarschijnlijk geen groot schip, maar had wel ruimte voor 300 tot 400 passagiers. Een bark is een zeilschip met minstens drie masten; de voorste mast (fokkemast) en de hoofdmast (grootmast) zijn vierkant-getuigd en de achterste mast (de bezaansmast), heeft lengtezeilen. Er zijn meerdere kapiteins geweest die het bevel voerden; vanaf begin jaren 1860's was gedurende een aantal jaren, H. Semcke de bevelvoerder. Van deze kapitein zijn geen verdere gegevens bekend.

De 'Agnes' werd regelmatig ingezet om landverhuizers naar Amerika te vervoeren, vaak vanuit de thuishaven Bremen, maar verkeerde niet altijd onder een gunstig gesternte. In juni 1868 liep ze de haven van New York binnen nadat er volgens een plaatselijke krant, onderweg achttien opvarenden waren overleden aan de pokken en zeven aan andere ziekten. Ook zouden er negen kinderen aan boord geboren zijn. Het schip ging in quarantaine en de zieken werden opgenomen in het ziekenhuis op *Blackwell Island* (het tegenwoordige *Roosevelt Island*).

De reis waar ik het over wil hebben was twee jaar eerder. De 'Agnes' (soms 'Agnes Marie' genoemd) was begin mei 1866, onder bevel van kapitein H. Semcke, aangekomen in de haven van Antwerpen. Aan boord waren al een groot aantal Duitse

emigranten. De bedoeling was om daar nog meer passagiers aan boord te nemen en dan naar New York te zeilen.

Het schip vertrok op zondag 13 mei 1866 met 339 opvarenden aan boord (zonder de kinderen mee te tellen). Nog dezelfde dag waren er twee zieken aan boord, die besmet bleken met de cholera bacterie. Ze werden naar het gasthuis gebracht waar ze overleden. Kapitein Semcke liet de zwarte vlag hijsen, ten teken dat er een besmettelijke ziekte aan boord was. De cholera bereikte ook de stad Antwerpen; het algemene idee was dat de ziekte meegekomen was met de 'Agnes'. 'Het Handelsblad van Antwerpen', deed uitvoerig verslag over de cholera epidemie (die ook wel 'blauwe dood' werd genoemd).

CHOLERA-COMMISSIE.

De Cholera-Commissie waarschuwt nogmaals met nadruk tegen het gebruik van

**ONRIJPE VRUCHTEN,
PRUIMEN,
KOMKOMMERS,
MELOENEN,
GARNALEN.**

ouders behooren zorg te dragen dat hunne kinderen zich niet in 't geheim *eruchten* verschaffen.

Voor goed *Drinkwater* behoort steeds gezorgd te worden, als zoodanig wordt

DUINWATER

aanbevolen.

AMSTERDAM, 24 Julij 1866.

Naams de CHOLERA-COMMISSIE,
G. A. N. ALLERÉ, Voorzitter,
A. ROLAND HOLST, 2e Secretaris.

Te Amsterdam, bij STADT-Drukkers, in de Nieuwe.

De vreselijke ziekte bleef niet beperkt tot Antwerpen, maar in andere steden in West Europa, waaronder Amsterdam, heerste de ziekte ook. De epidemie van 1866-1867 bleek later de laatste grote cholera epidemie van Europa te zijn.

De 'Agnes' werd in quarantaine gelegd aan de kade van Doel (een klein dorpje ongeveer 20 kilometer stroomafwaarts aan de Schelde). Op dinsdag waren er drie doden en zeven zieken; die werden meteen gescheiden van de rest en tijdelijk op een vlot geplaatst, waarna het schip uitgerookt werd. De mensen die niet ziek waren, werden ondergebracht in fort 'Liefkenshoek', langs de rivier de Schelde, tegenover Doel, dat daarvoor ter beschikking was gesteld door de minister van binnenlandse zaken. Op donderdag 17 mei waren er in totaal twaalf doden, waarbij vijf kinderen, en negentien zieken. Hulp werd onder andere geboden door Constance Teichmann (1824-1896), een welgestelde vrouw uit Antwerpen die haar leven wijdde aan het verzorgen van zieken.

De eerder genoemde krant deed een oproep om geld in te zamelen voor de arme landverhuizers, onder wie een "ijselijke

— De toestand der arme landverhuizers der *Agnes* is nog altijd rampzalig. Verscheidene emigranten zijn gestorven, en laten weduwen en weezen achter. Hun lot is verschrikkelijk, verre van hun vaderland en vrienden. Het is onze plicht die ongelukkigen bij te staan. Reeds is er eene inschrijvingslijst geopend die wij ten sterkste aanbevelen. Wij zelve willen geerne alle giften aannemen, hoe klein ook, die men ons zou willen ter hand stellen. Een onbekende heeft bij ons 5 fr. neêrgelegd, hopende dat zijn voorbeeld zal gevolgd worden.

verwoesting" was aangericht, en wier toestand als "rampzalig" werd omschreven, en hun lot als "verschrikkelijk", mede doordat er weduwen en wezen achterbleven, ver van hun vaderland en vrienden. Nog geruime tijd nadat het schip vertrokken was, kwam er geld binnen voor degenen die achtergebleven waren. De krant meldde een totaal bedrag van 181,-- Belgische franken.

Brussel, 16 Mei. De cholera heeft zich te Antwerpen geopenbaard. Gisteren waren er drie sterfgevallen aan boord van de *Agnes Marie*, een schip met landverhuizers; dezen morgen zijn er nog zes lijders, die vermoedelijk de avond niet zullen beleven.

Berichtgeving Venloosch weekblad 19 mei 1866

Ik kan de reede van Vlissingen niet verlaten, zonder te voren een heilig n plicht te vervullen, en mijne levendige dankbaarheid te betuigen aan M. Carlier, waterschout, aan MM. de doktors en officieren van het fort Liefkenshoek, voor de onvermoeide zorgen en alle de maatregelen die zij genomen hebben ten gunste van de emigranten van het breemsche barkschip *Agnes*, waaronder eene besmettelijke ziekte uitgebroken was, die hunne ontschepping in het fort Liefkenshoek genoodzaakt heeft.

Ik verzoek dus de redaktie van dit dagblad, deze regelen op te nemen, ten einde niet aan de publiciteit te onttrekken, de loffelijke handelwijze dezer heeren, waarvoor hun de gerechte erkentenis toekomen moge.

Aanvaard dus nog eens mijne innige dankbetuiging en de verzekering mijner bijzondere hoogachting.

H. SEMCKE,
kapitein op het breemsche barkschip *Agnes*.

Reede van Vlissingen, 30 mei 1866.

Het schip is op dinsdag 29 mei 1866 toch vertrokken vanuit Doel naar Vlissingen en vandaar op woensdag 30 mei naar New York waar het na een reis van 46 dagen, op zaterdag 14 juli 1866 aankwam. Tijdens de overtocht heeft zich één sterfgeval voorgedaan, een vierjarig meisje uit Nederland, Helena.

Wie waren er allemaal aan boord toen het schip uiteindelijk vertrok en wie hebben dus de cholera epidemie aan den lijve ondervonden en overleefd ?

Op de passagierslijst staan 233 opvarenden. Daarvan waren er 175 uit Duitsland afkomstig. En er waren tevens 41 Nederlanders aan boord. Wie dat precies zijn is lastig te achterhalen; er waren naar het zich laat aanzien, een aantal mensen uit de provincie Zeeland bij. Van de 41 Nederlanders zijn er in ieder geval 14 geïdentificeerd (plus twee die overleden zijn aan de epidemie).

Wel geïdentificeerd is **Hendrikus van de Hei** (1835 Zeeland). Zijn moeder en jongere broer Peter zijn ook aan boord gegaan maar Peter overleed aan de epidemie en moeder Gertruda Bongers keerde terug naar Zeeland (zie [deel XXXI](#)). Denkelijk heeft Hendrikus pas op het laatste moment besloten om de oversteek te wagen, want hij staat op de laatste pagina, helemaal achteraan de lijst en is vermeld als een Duitser.

Ook aan boord was **Peter Johannes Verstraten** (1836 Zeeland); zijn tweeling broer en zijn zus gingen een jaar later.

Verder waren aan boord **Johannes van den Berg** (1835 Uden) en **Antonia van Dijk** (1835 Reek); zij waren één maand voor de geplande vertrekdatum van de 'Agnes' in het huwelijk getreden.

Ook waren aan boord een broer en twee zussen uit Reek: **Hendrikus de Groot** (1840 Reek), **Anna Maria de Groot** (1847 Reek) en **Christina de Groot** (1854 Reek). Zij waren aan boord gegaan met hun vader **Bernardus de Groot**, bijna 60 jaar oud

en weduwnaar. Hij was echter ook jammerlijk te komen overlijden en een afschrift van de overlijdensakte werd naar de gemeente Reek gestuurd en daar ingeschreven in de registers van de Burgerlijke Stand.

Als laatste is het gezin **Arnoldus Geurts** (1816 Boxmeer) en **Anne Marie Kerstens** (1811 Beugen) met hun vijf kinderen, die geboren waren Boxmeer, Vierlingsbeek en Overloon, gevonden op de passagierslijst.

Meer weten?

Carmen van Geffen, *Engel van de blauwe stad* (Thomas Rap, 2025).

Alle delen in de serie 'Amerika, America' staan online op de website van de afdeling. Op dit moment zijn meer dan 30 artikelen te lezen.
Klik op de afbeelding voor een directe toegang naar deze bijzondere artikelenreeks.

Familiebijnaam 'De Kiep', raadsel opgelost?

Peter Roosenboom

Stamboom en familiegeschiedenis

Naar mijn ervaring in onze stamboomcafés gaan de vragen daar toch vooral over de stamboom van onze bezoekers. Men weet met moeite de familienamen van opa en oma en met nog meer moeite de voornamen en waar ze woonden. En dan lukt het meestal wel om al snel een beeld te krijgen van de voorouders in de Franse tijd. Hun beroepen en of ze konden lezen en schrijven. Dat is ook waar veel mensen voor komen. Andere bezoekers die we veel zien zijn zelf onderzoekers maar ze zijn ergens vastgelopen, meestal zo begin 18e of zelfs begin 17e eeuw. Vaak weten wij het ook niet. Het is dan allemaal nog klassiek stamboomonderzoek. Maar in het gesprek blijken er vaak ook nog vragen te leven die je meer als vragen over de brede familiegeschiedenis kunt beschouwen. Vragen die je met klassiek stamboomonderzoek ook niet kunt oplossen. Waarom stierf dat kind zo jong en waarom werd er thuis nooit over gesproken? Wie was die man waar mijn voormoeder zwanger van werd oftewel hoe had ik geheten als ze waren getrouwd? Soms kun je zo'n vragen oplossen. Spoorwegpersoneel werd vaak overgeplaatst, militairen en politiemensen ook. Dan heb je een aannemelijk antwoord op de vraag waarom ze verhuisden. Maar het blijft niet meer dan aannemelijk want er kunnen ook andere factoren een rol gespeeld hebben. Maar vaak lukt het niet want er zijn geen bronnen en er zijn geen familieleden of anderen meer in leven die het zouden kunnen weten. Toch

houden die vragen uit de familiegeschiedenis de nakomelingen bezig: het zijn raadsels die men toch weer bespreekt en waar men dan toch weer geen antwoord op weet. Ik denk een raadsel uit mijn familie met enige aannemelijkheid opgelost te hebben: waarom had onze familie de bijnaam de Kiep?

Persoonlijke en familiebijnamen

Personen hebben soms een bijnaam, die verwijst naar een bijzonder kenmerk. Zo kende ik in Mook een Grad de Peppel. Hij heette Grad Gerrits en ik vermoed dat hij De Peppel (populier) genoemd werd omdat hij zo lang was. Ook kende ik een Thé de Kanon uit Siebengewald, die naar verluidt zo genoemd werd om dat hij bij het voetbal zo hard kon schieten. Een ander leuk voorbeeld uit mijn jeugd in Den Bosch dat ik mij goed herinner is Janus Kiepoog, die een misvormd oog had. Janus Borghs (Den Bosch, 6-10-1914 - Den Bosch, 5-10-1981). Hij heeft zelfs een standbeeld in Den Bosch (zie: [Wikipedia](#)). Hier betekent Kiep kip, een verband dat ook vaak gelegd werd met onze bijnaam.

Maar mijn opa Peter Johannes Roosenboom uit Mook werd Piet de Kiep genoemd. Dat was geen scheldnaam die alleen achter zijn rug gebruikt werd. In tegendeel. Hij had een café-pension in Mook en de mensen uit het dorp gingen niet naar het café van Roosenboom maar naar Piet de Kiep. En toen mijn ouders na zijn overlijden het café-pension overnamen gingen ze nog

steeds naar de Kiep. Wij, de kinderen, wilden natuurlijk weten waarom hij De Kiep heette. En toen bleek dat de naam niet speciaal op onze opa sloeg maar gewoon op ons allemaal, op ons als kinderen, op onze vader en op onze voorouders. Dus de volgende vraag van ons was omdat mijn vader en mijn opa van Gennep kwamen of dan alle Roosenbooms daar De Kiep genoemd werden en natuurlijk waarom dan. Nou hij wist echt niet waarom, maar hij wist wel dat er veel takken Roosenboom in Gennep waren en dat die allemaal nabije of verre familie waren maar dat alleen onze tak De Kiep heette. Het was op die manier wel makkelijker om de verschillende familietakken uit elkaar te houden, meende hij. Kiep is natuurlijk ook kip in het dialect en dat verband werd ook vaak gelegd, maar daardoor werd de bijnaam niet duidelijker. En wat ook belangrijk was maar wat we eigenlijk helemaal niet bewust beseften, is dat niemand het een scheldnaam vond, wij ervoeren het niet zo en er deed ook niemand moeilijk over. Het was niets schandelijks, het was gewoon zo. En eigenlijk vonden we het ook wel leuk. Toen ik later een tijdje verkering had in Gennep werd ik in die familie Noij al gauw Kiepkie genoemd., want dat ik er een van De Kiep was werd al gauw duidelijk. Ze wisten er alles van! Een zus van de moeder was getrouwd met een Roosenboom, maar die waren niet van De Kiep.

Vraag in de familiegeschiedenis

Deze bijnaam is een voorbeeld van de vele vragen waar je in je familiegeschiedenis maar moeilijk of geen antwoord op kunt vinden. En die je dan maar laat rusten na een tijdje. Maar na de lezing van Jos Kaldenbach over Zoeken in Duitsland onlangs bij onze NGV-ledenavond dacht ik een interessant spoor te

ontdekken. Hij beschreef de trek van Duitsers naar Nederland. Een bekend voorbeeld daarvan is de komst van Vroom en Dreesmann, C&A Brenninkmeijer en vele andere textielkooplieden die als marskramer naar Nederland kwamen lopen en later daar grote kledingzaken hadden. Het waren marskramers en zij hadden hun handelswaar op hun rug in een mand of kast. Hij had kunnen zeggen in hun mars, want zo heette die mand of kast ook wel. Vandaar de uitdrukking veel in je mars hebben (met dank aan Theo van Rooijen voor deze uitleg). Maar hij noemde dat draaggereedschap een *kiep*. En die marskramers werden ook wel *kiepenkerl* genoemd. Zie op [Wikipedia](#).

Aanleiding voor mij of die mogelijke verklaring van onze bijnaam eens nader uit te pluizen. Via internet en Wikipedia werd al gauw duidelijk dat kiep in het Nederlands een mand met hengels aanduidt. Een mand die je met de hengels over de schouders op je rug draagt. Het is dus niet per se de dialectuitspraak van kip! Aha! En verder zoekend kom je al gauw in Duitsland terecht in de streek van Münster en Osnabrück in Westfalen waar een marskramer Kiepenkerl genoemd wordt. Zie bijvoorbeeld de Kiepenkerl van Münster met standbeeld via [Wikipedia](#).

Kiepenkerl-Denkmal op de Spiekerhof, Münster; foto Rüdiger Wölk, Münster

Het woord kiep is een Nedersaksisch woord. Maar in Gennep in het uiterste noorden van Limburg en in het gebied van de Niederrhein wordt een ander dialect gesproken. Zou het woord kiep daar in die betekenis voorkomen? Nou, al gauw bleek dat een marskramer daar ook Kiepenkerl genoemd werd. Want in Rees, aan de Rijn vlak bij Kalkar, staat een standbeeld van een Kiepenkerl. Dat is niet ver van Gennep en ligt in hetzelfde taalgebied (het Kleverlands). En doorzoekend blijkt dat Busmann die de grondlegger was van de Mariaverering in bedevaartsplaats Kevelaer ook marskramer was en dat hij in de Busmannstrasse in Kevelaer [een standbeeld](#) heeft met een Kiep op de rug, ook een Kiepenkerl. En Kevelaer ligt nog dicht bij Gennep. Het dialect in Gennep en Kevelaer is hetzelfde Kleverlands. Zie wikipedia. Nu wordt dus de hypothese dat de bijnaam De Kiep slaat op de marskramersmand. Waarom zouden we die bijnaam dan gekregen hebben en wel alleen onze tak?

*Kiepenkerl in Rees
Foto Michael Kramer*

Op zoek in de stamboom

Ik heb toen nagezocht wie er allemaal aanwijsbaar De Kiep genoemd werden. Uiteraard onze opa Piet de Kiep, onze vader en wijzelf. Ik wist ook uit een van de boeken van de Gennepse heemkundige Wiel van Dinter (zie [Wikipedia](#)) dat de tweede vrouw

van mijn betovergrootvader Wilhelmus Roosenboom De Kiepin genoemd werd. Haar man moet dan ook wel de De Kiep genoemd zijn. Een andere aanwijzing is dat mijn achterneef Frits Roosenboom uit Gennep trots een afbeelding van een kip achter zijn raam had hangen, zichtbaar voor iedereen. En ja hij bevestigde toen ook dat wij de bijnaam De Kiep hadden, maar dat dat niet gold voor alle Roosenbooms in Gennep en dat hij ook niet wist waarom. Zijn vader was een broer van mijn opa.

Een paar jaar geleden sprak ik in Gennep met Riek Achterberg-Roosenboom, onlangs overleden 103 jaar oud. Zij had mijn overgrootvader nog gekend, Willem Roosenboom, en ze vertelde dat hij Schusterkiepke werd genoemd. Hij was schoenmaker (schuster op zijn Genneps) en hij was klein van stuk, afgekeurd voor de militie "wegens gebrek aan maat".

Meer aanwijzingen had ik niet en ik ben toen in mijn stamboom gegevens gaan kijken. Te beginnen met mijzelf: **Peter Roosenboom** ('s-Hertogenbosch 1946) werd **Kiepke** genoemd bij de familie Noij in Gennep.

Mijn vader: **Wim, Wilhelmus Joannes Roosenboom** (Gennep 1921 - Wijchen 2003) ook **De Kiep** genoemd, en zijn neef **Frits, Godefridus Marinus Arnoldus Roosenboom** (Gennep 1925 - Boxmeer 2012) ook **De Kiep** genoemd.

Mijn opa: **Peter Johannes Roosenboom** (Gennep 1889 - Mook 1958) **Piet de Kiep** genoemd. Mijn overgrootvader: **Willem Roosenboom** (Gennep 1860 - Gennep 1944) **Schusterkiepke** genoemd.

Mijn betovergrootvader: **Wilhelmus Roosenboom** (Gennep 1835 - Gennep 1922), in tweede huwelijk getrouwd met zijn

nicht **Johanna Roosenboom** (Ottersum 1833 - Gennep 1920) **De Kiepin** genoemd, werd zeer waarschijnlijk zelf dus **Roosenboom de Kiep** genoemd.

En in zijn huwelijksakte met zijn nicht Johanna staat zijn vader genoemd: **Wolterus Roosenboom**, beroep **kramer!**

Zijn certificaat voor de Nationale Militie vermeldt zijn vader met beroep **kramer**. Daar hebben we de mogelijke verklaring. Van mijn generatie in rechte lijn naar boven heb ik aanwijzingen dat mijn voorouders Roosenboom van vader op zoon **De Kiep** genoemd werden uitkomende bij Wolterus Roosenboom mijn oudbetovergrootvader.

Was Wolterus Roosenboom een Kiepenkerl?

Wat weet ik van Wolterus om de vraag te beantwoorden?

Wolterus, ook Walter, Wolter en Gauthier Roosenboom werd op 30 augustus 1783 rk gedoopt in de kerk St Petrus en Paulus van Kranenburg als Walterus Roosenboom, zoon van Theodorus Roosenboom en Elisabeth Petronella Duijts. In 1784 verhuist het gezin naar Gennep, waarschijnlijk omdat Elisabeth Petronella Duijts daar stadsvrouw werd (zij had haar opleiding in Kleef afgerond). Vader Theodorus was schoenmaker.

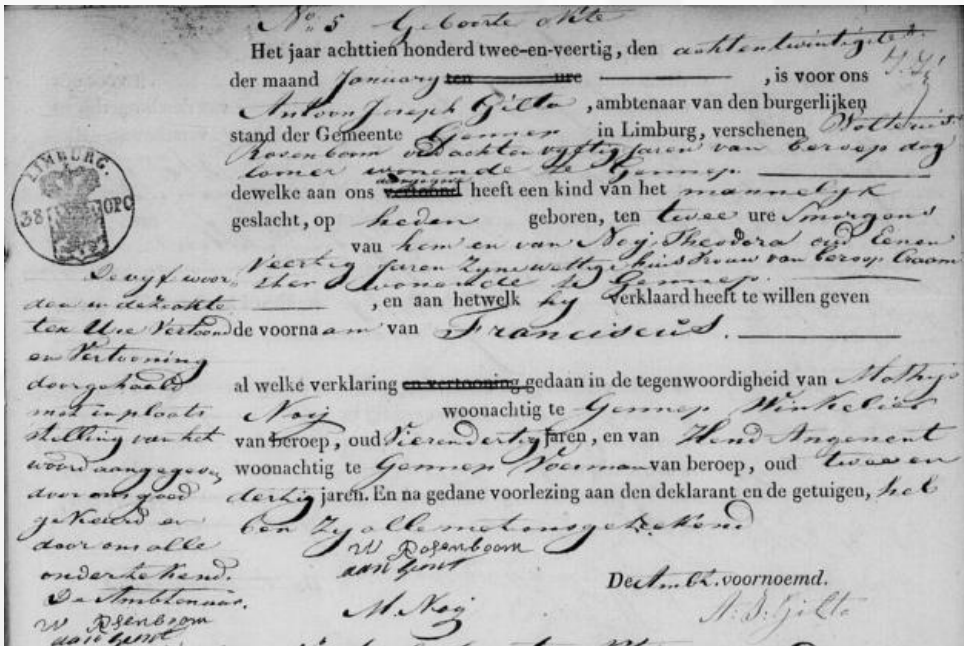
Wolterus krijgt samen met zijn echtgenote Theodora Noij (Gennep 1800 - Gennep 1882) negen kinderen.

Hij oefende een hele reeks beroepen uit: kleermaker, 1811 (Gennep); daglooner, 1823 (Gennep); dagloner, 1824 (Gennep); kleermaker, 17 april 1824 (Gennep); brievenpost, 1828; dagloner, 1835; daglooner, 1839 (Gennep); dagloner, omstreeks 1841 (Gennep); daglooner, 1842 (Gennep); kramer, 1849 (Gennep); Ackerer (landbouwer), mei 1855 (Gennep); kramer, 1855 (Gennep); kramer, 1860 (Gennep); kramer, 1862; kramer, 1865 (Gennep)

Je zou dit in moderne termen een onrustig CV kunnen noemen. Zijn vak was mogelijk kleermaker, maar misschien kon hij er niet van rondkomen. In ieder geval van 1855 tot 1865 werd hij in aktes van de burgerlijke stand vermeld als **kramer**.

Maar als het Bevolkingsregister van Gennep in 1849 wordt opgemaakt is zijn beroep **kramer**. (Zie afbeelding hieronder) Zijn vrouw Theodora Noy wordt erin vermeld als **kramerse**. Dat is opmerkelijk, echtgenotes worden in die tijd overwegend aangeduid als zonder beroep. Nader onderzoek in de aktes laat zien dat zij al in 1842 vermeld wordt, en wel als **craamster**,

Volnummer.	NAMEN.	VOORNAMEN.	DAGTEEKENING en JAAR der GEBORTE.	GEBORTE PLAATS.	BURGER- LIJKE STAAT.	GODSDIEN	BEROEP of middelen van bestaan.	DAGTEEKENING			Aanduiden of de per- soon in de gemeente is ingeschreven, als hebbende zijne woon- plaats (gewoon ver- blijf of enkel als tij- delijk verblijvende.)		AANDUIDING.			AANMERKINGEN. over Tijdelijke afwezigheid.
								der vestiging in de gemeente.	van het overlijden.	van het verlaten der gemeente.	W. (woon- plaats)	V. (ver- blijf)	der laatste woonplaats.	der plaats, waar de bewoner zich gaat vestigen bij verandering van woonplaats.	der verande- ringen in den burgerlijken staat der persoon, met aanwijzing der dagteekening.	
1	Roosenboom	Walter	30 Aug 1783	Gennep	H		Kramer				W					
2	Noy	Theodora	22 25 1800	GENNEP	H		Kramerse									
3	Roosenboom	Theodora	1800		H		Dagloner									

Geboorteakte Franciscus Rosenboom (1842)

terwijl Wolterus dan nog vermeld wordt als daglooner. Zie geboorteakte 5 van 28 januari 1842 van hun zoon Franciscus (zie afbeelding). Theodora oefende het beroep dus blijkbaar al eerder uit dan Wolterus. In 1842 wordt Theodora vermeld als wolspinster en Wolterus als daglooner. Een zelfstandige en zelfbewuste vrouw, zou je kunnen zeggen.

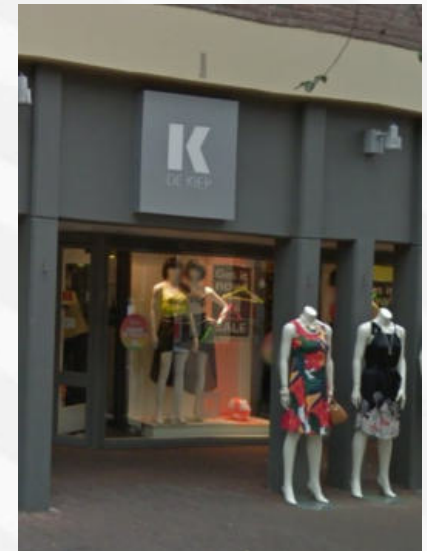
Het beroep van kramer komt onder zijn broers en nazaten niet meer voor terwijl beroepen als schoenmaker bij de mannen steeds terugkeert en vroedvrouw en baker bij de vrouwen. In het vak van kramer zag men na Wolterus en Theodora blijkbaar geen perspectief meer.

Raadsel opgelost?

Ik denk van wel. Het is aangetoond dat Wolterus een kramer was net als zijn vrouw Theodora, die al voor hem als craamster nadrukkelijk in de boeken voorkomt. Het is zeer aannemelijk dat zij beiden handel dreven met een mand op de rug en dat men in Gennep daar het woord Kiep voor gebruikte. De bijnaam Roosenboom de Kiep ligt dan voor de hand. In een klein stadje als Gennep waar men meerdere families Roosenboom van elkaar moet onderscheiden is het niet vreemd dat de nakomelingen van Wolterus en Theodora later aangeduid worden als "Van de Kiep" en later gewoon "De Kiep".

Ter illustratie

In Oss werd in 1974 een kledingzaak geopend door Phil Schlatmann, nazaat van Anton Schlatmann (1774-1857) die als Kiepenkerl uit Westfalen naar Nederland kwam en daar een textielwinkel begon in Haarlem. Verwijzend naar de familiegeschiedenis werd de winkel De Kiep genoemd.

Links

- <https://hummelo.nl/geschiedenis-hummelo/random-de-hessenweg/584-kiepenkerels-hannekemaaiers-en-poepen-rdho23-7-8-2007.html>
- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Kiepkereel>
- <https://www.nazatendevries.nl/Artikelen%20en%20Columns/Oude%20Beroepen/Kiepkereel.html>

Lees mee in de persoonlijke dagboeken van voormalig minister-president Jan de Quay

Marilou Nilissen en Margot America (BHIC)

Over keuzes, idealen en het naoorlogse Nederland

Het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) heeft de dagboekdelen drie, vier en vijf van Jan Eduard de Quay (1901-1985) online gezet. Deze persoonlijke notities beslaan de periode van 28 mei 1945 tot en met 31 oktober 1946, na de bevrijding van Nederland. In deze maanden dacht De Quay na over zijn politieke toekomst en zijn maatschappelijke idealen. De officiële lancering heeft gistermiddag, 6 februari 2026, plaatsgevonden op landgoed de Hiersenhof bij Beers, het historische familie buitengoed van De Quay.

De dagboeken geven een unieke kijk in het hoofd van een invloedrijke Brabantse bestuurder – en Beers bekendste inwoner - op een beslissend moment in de Nederlandse geschiedenis. Het eerste deel van het dagboek verscheen al in 2019 op de website van het BHIC, het tweede deel in 2020. Nu zijn daar dus de delen drie tot en met vijf bijgekomen. Van het

Familielandgoed De Hiersenhof, ten zuiden van Beers

vijfde deel komt maar een stukje online. Het BHIC is gestopt bij 31 oktober 1946. Op 1 november begon hij da jaar als Commissaris van de Koningin.

Laatste weken als minister

In de zomer van 1945 verbleef De Quay nog deels in Londen, waar hij kort daarvoor minister van Oorlog was geweest in het derde kabinet-Gerbrandy. Dat kabinet was inmiddels demissionair sinds 14 mei dat jaar en zou op 25 juni 1945 worden opgevolgd door het kabinet-Schermerhorn-Drees. Voor De Quay was daarin geen plaats. Zijn rol in de Nederlandse Unie tijdens de bezetting maakte hem politiek omstreden, vooral in de ogen van Willem Drees, zolang er geen officieel onderzoek had plaatsgevonden.

In zijn dagboek noteert De Quay op 28 mei 1945 kritisch over de ministerraad: *"Men verdoet er teveel tijd aan verhalen, de leiding is niet erg goed. Ik leer hier hoe het zou moeten. Voor later?"* Deze aantekening krijgt extra betekenis wanneer De Quay zelf minister-president wordt op 19 mei 1959.

Afwegen tussen idealen

Hoewel zijn ministerschap eindigde, bleef De Quay nog actief als adviseur van het ministerie van Oorlog, op verzoek van zijn opvolger Jo Meynen. Tegelijkertijd dacht hij na over zijn verdere loopbaan. Terugkeren naar de Tilburgse Hogeschool, waar hij sinds 1933 hoogleraar was lag voor de hand, maar ook daarover had hij zijn twijfels. Begin juni 1945 bood minister Louis Beel hem de functie van Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant aan. De Quay omschreef deze positie in zijn dagboek

als zijn 'ideaal', maar aarzde: hij voelde zich ook geroepen tot bredere politieke en maatschappelijke vernieuwing in Nederland.

Nederlandse Volksbeweging

Die vernieuwing kreeg vorm in de Nederlandse Volksbeweging (NVB), een initiatief dat voortkwam uit gesprekken onder gijzelaars in kamp Beekvliet. Half mei 1945 verscheen een manifest, mede ondertekend door De Quay. Daarin werd opgeroepen tot geestelijke vernieuwing, doorbreking van de verzuiling en hervorming van het politieke stelsel.

Aanvankelijk werd De Quay echter uitgesloten van het voorlopige hoofdbestuur van de NVB, vanwege zijn verleden bij de Nederlandse Unie. Toch bleef hij actief, met lezingen in Den Bosch en Nijmegen. Pas in september 1945 trad hij officieel toe tot het bestuur, maar de NVB werd geen succes. Uiteindelijk koos hij toch voor de Katholieke Volkspartij.

Terug naar de hogeschool

Eind juli 1945 besloot De Quay uiteindelijk zijn werk aan de Tilburgse Hogeschool weer op te pakken, waar hij sinds 1933 hoogleraar was in de psychotechniek en de bedrijfsleer. De dagboeken laten zien dat deze keuze het resultaat was van een zorgvuldig afwegen van idealen, verantwoordelijkheden en persoonlijke omstandigheden.

Persoonlijk en ongefilterd

De dagboeken van Jan Eduard de Quay waren nooit bedoeld voor publicatie. Met instemming van zijn familie zijn ook deze delen integraal en digitaal beschikbaar gesteld door het BHIC. Wij zijn de familie zeer erkentelijk hiervoor, want dankzij hun

Gezin De Quay - van der Lande

toestemming kunnen wij vandaag een ongefilterd kijkje nemen in het denken van een gedreven bestuurder.

Gedreven Brabantse, katholieke bestuurder

Jan Eduard de Quay speelde een belangrijke rol in de Nederlandse politiek van de twintigste eeuw. In 1940 en 1941 gaf hij mede leiding aan de Nederlandse Unie, maar die werd door de Duitsers verboden. Daarna was hij gijzelaar in Haaren en Sint-Michielsgestel en onderduiker in de buurt van Beers. Van juni 1943 tot juni 1944 heeft De Quay ook ondergedoken gezeten bij de familie Groot op hoeve Rust Roest in Sevenum. Deze familie komt met enige regelmaat voorbij in zijn dagboeken. De Quay heeft contact met hen gehouden. Na de oorlog was hij onder andere minister, Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant, premier en lid van de Eerste Kamer voor de Katholieke Volkspartij.

[Hier ga je naar de dagboeken van Jan de Quay](#)

Huwelijksketting

Willy Lourenssen

(bewerking Maurice Roefs)

Een huwelijksketting of kettinghuwelijk is een reeks samenhangende huwelijken. Meestal ontstaat de huwelijksketting door overlijden waarna de achterblijvende partner opnieuw trouwt. Een huwelijksketting kan dan, mede door leeftijdsverschillen tussen de partners, soms wel een periode bestrijken van meerdere decennia.

Scheidingen waren vroeger in de periode tot aan de twintigste eeuw zeldzaam en vind je dan ook maar weinig terug in 'oude huwelijkskettingen'. Dat het ook anders uit kan pakken, dat blijkt uit de ketting die Willy Lourenssen bij zijn onderzoek wist te reconstrueren; Adriana Lourensen was drie keer gehuwd, een mooi begin van een mogelijke ketting. Dat deze uitgroeide tot maar liefst 13 huwelijken was toch wel een verrassing, niet in de laatste plaats dat de veelheid aan huwelijken ook het gevolg was van tal van echtscheidingen.

De nummering van de navolgende huwelijken is op de volgende pagina in een schema opgenomen. Bovenin het schema de namen van de huwelijkspartners en de jaren, voor zover bekend, van hun geboorte en overlijden.

In het schema zijn deze levenslijnen met zwart in verticale richting weergegeven. Waar sprake is van een huwelijk tussen de verschillende partners is dit met pijlen aangegeven.

De blauwe pijlen hebben betrekking op huwelijken waarvan een overlijden de reden van beëindiging van het huwelijk is; is de pijl rood dan is er sprake geweest van een echtscheiding.

1. **Hendricus Hartogs**, geboren Oss 9.6.1880, overleden Bergharen 15.2.1942, zoon van Leonardus Hartogs en Anna Margaretha van Vugt, trouwt (burgerlijke stand) Oss 18 oktober 1901 [zijn eerste huwelijk – **zie ook 4**] **Anna Maria Groenhout**, dochter van Wilhelmus Matheus Groenhout en Francisca Lenards, geboren Oss 15 augustus 1883, overleden Herpen 27 december 1914 [haar enige huwelijk].
2. **Lammert de Vries**, geboren Smallingerland 20 februari 1869, overleden Rotterdam 24 september 1948, zoon van Johannes de Vries en Romkje Minnema, trouwt (burgerlijke stand) Zeist 12 april 1906 [zijn eerste huwelijk – **zie ook 9**]/ echtscheiding 4 februari 1932 **Albertha Rozinga**, geboren Appingedam 14 april 1879, overleden Utrecht 10 oktober 1947, dochter van Hendrikje Rozinga [haar eerste huwelijk – **zie ook 10**].
3. **Christianus Arnoldus van Boxel**, geboren Grave 23 oktober 1887, overleden Grave 14 april 1914, zoon van Jacobus van Boxel en Allegonda Kuijpers, trouwt (burgerlijke stand) Grave 1 juni 1911 [zijn enige huwelijk] **Adriana Lourensen**, geboren Nijmegen 13 april 1895, overleden Nijmegen 20 oktober 1969, dochter van Joannes Lourensen en Anna van Boxel [haar eerste huwelijk, **zie ook 4 en 11**].
4. **Hendricus Hartogs**, trouwt (burgerlijke stand) Herpen 18 juni 1915 [zijn tweede huwelijk, **zie ook 1**] **Adriana Lourensen** [haar tweede huwelijk, **zie ook 3 en 11**].
5. **Petrus Bloemers**, geboren Herpen 22 oktober 1888, overle-

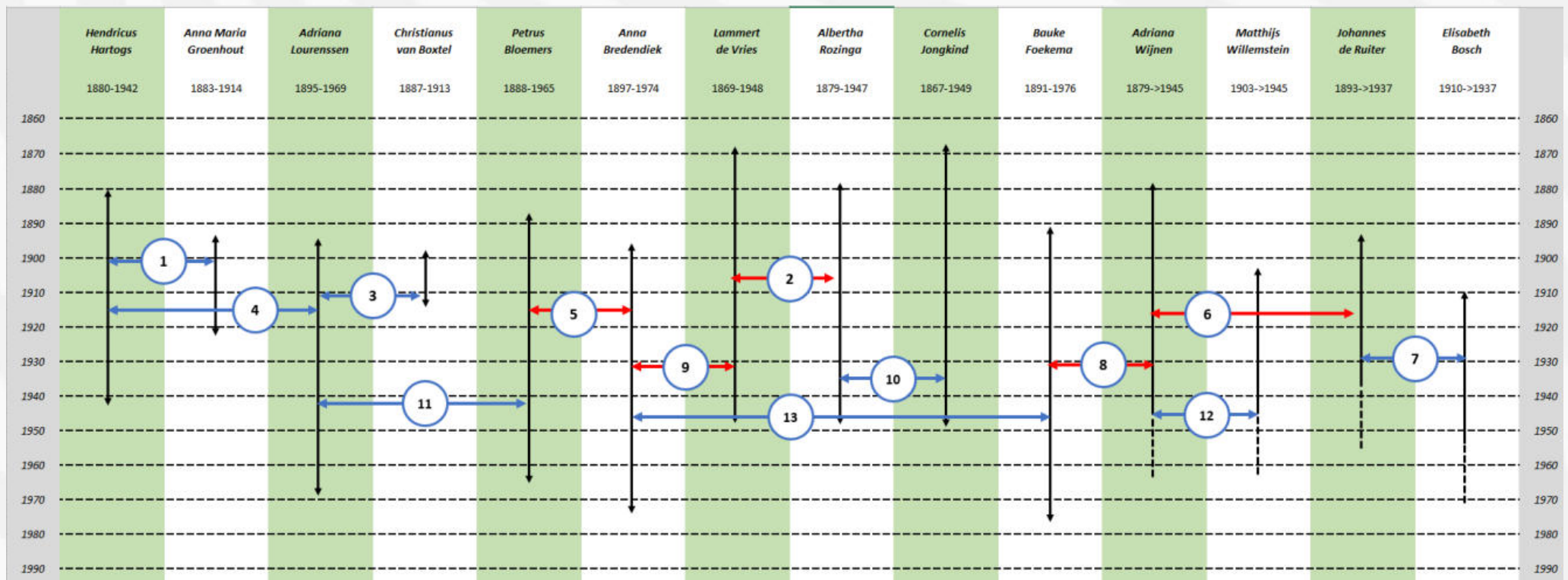
den Oss 13 december 1965, zoon van Gerardus Bloemers en Wilhelmina Suppers, trouwt Köningssteele (Duitsland) 18 december 1915 [zijn eerste huwelijk – **zie ook 11**]/echtscheiding 6 december 1930 **Anna Clara Christina Bredendiek**, geboren Kupferdreh/Essen (Duitsland) 21 september 1897, overleden Rotterdam 9 november 1974, dochter van Wilhelm Bredendiek en Anna Weck [haar eerste huwelijk – **zie ook 9 en 13**].

6. **Johannes de Ruiter**, geboren Culemborg 4 december 1893, overleden na 1937, zoon van Frans de Ruiter en Cornelia Hendrika van den Ham, trouwt Culemborg 7 januari 1916 [zijn eerste huwelijk – **zie ook 7**]/echtscheiding 3 mei 1929

Adriana Wijnen, geboren Culemborg 9 augustus 1897, overleden na 1945, dochter van Dirk Jan Wijnen en Annigje Alblas, [haar eerste huwelijk – **zie ook 8 en 12**].

7. **Johannes de Ruiter**, trouwt (burgerlijke stand) Culemborg 28 juni 1929, [zijn tweede huwelijk – **zie ook 6**] **Elisabeth Josina Bosch**, geboren Culemborg 7 oktober 1910, overleden Grave na 1937, dochter van Cornelis Bosch en Josina Stolker [haar enige huwelijk].

8. **Bauke Foekema**, geboren Bolsward 27 januari 1891, overleden Rotterdam 25 maart 1976, zoon van Fokke Foekema en Eelkje Hempenius, trouwt (burgerlijke stand) Rotterdam 11 maart 1931 [zijn eerste huwelijk – **zie ook 13**]/

echtscheiding 9 februari 1944 **Adriana Wijnen** [haar tweede huwelijk - *zie ook 6 en 12*].

9. **Lammert de Vries** [zie 2], trouwt (burgerlijke stand) Rotterdam 4 mei 1932, [zijn tweede huwelijk - *zie ook 2*] / echtscheiding 8 april 1944 **Anna Clara Christina Bredendiek** [haar tweede huwelijk – *zie ook 5*]
10. **Cornelis Jongkind**, geboren Aalsmeer 8 juni 1867, overleden Zeist 9 mei 1949, zoon van Jan Jongkind en Arijaantje Neus, trouwt (burgerlijke stand) Hilversum 13 maart 1935 [zijn enige huwelijk] **Albertha Rozinga** [haar tweede huwelijk - *zie ook 2*].
11. **Petrus Bloemers**, trouwt (burgerlijke stand) Bergharen 15 december 1942 [zijn tweede huwelijk - *zie ook 5*] **Adriana Lourenssen** [haar derde huwelijk – *zie ook 3 en 4*].
12. **Matthijs Willemstein**, geboren Ridderkerk 29 augustus 1903, overleden na 1945, zoon van Hendrik Willemstein en Johanna Sparreboom, trouwt (burgerlijke stand) Rotterdam 20 juni 1945 [zijn eerste en enige huwelijk?] **Adriana Wijnen** [haar derde huwelijk – *zie ook 6 en 8*].
13. **Bauke Foekema** trouwt (burgerlijke stand) Rotterdam 2 oktober 1946, [zijn tweede huwelijk – *zie ook 8*] **Anna Clara Christina Bredendiek** [haar derde huwelijk – *zie ook 5 en 9*].

Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging in te zien bij BHIC

Bij het BHIC kunnen de digitale archieven van het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR) ingezien worden. Dit maakt het mogelijk om op locatie gericht te zoeken naar personen die verdacht werden van collaboratie of oorlogsmisdaden.

Wat is het CABR?

Het CABR is de archievenverzameling van organisaties die betrokken waren bij de bijzondere rechtspleging na de Tweede Wereldoorlog. Het archief bevat gegevens over onder meer NSB-lidmaatschap, collaboratie of andere oorlogsmisdaden. Op dit moment is ongeveer een derde van het totale archief digitaal beschikbaar.

Inzage en reserveren

Inzage kan plaatsvinden op twee speciale computers in de studiezaal van het BHIC. Per computer zijn er twee tijdsloten per dag (09.00–12.00 uur en 13.00–16.00 uur). Onderzoekers die gevoelige persoonsgegevens willen raadplegen, moeten vooraf een onderzoeksofzet indienen via: www.bhic.nl/cabr.

Tijdelijke voorziening

Omdat het gedigitaliseerde CABR wettelijk nog niet online gepubliceerd mag worden, biedt deze regeling een tijdelijke mogelijkheid om het beschikbare digitale deel van het archief op locatie te raadplegen.

De kans op een 'koekoekskind' in de stamboom: feiten, fabels en nieuwe inzichten uit DNA-onderzoek

Maurice Roefs

Binnen de wereld van de genealogie duikt zo nu en dan de term *koekoekskind* op: een kind waarvan de juridische vader niet dezelfde is als de biologische. De vergelijking met de koekoek, die haar eieren in het nest van een andere vogel legt, is snel gemaakt. Maar hoe vaak komt dit nu werkelijk voor? En wat betekent dit voor de betrouwbaarheid van onze stambomen? Dankzij genetisch onderzoek beschikken we over een veel scherper beeld dan ooit tevoren.

De hardnekkige mythe van 10 tot 20 procent

Lange tijd werd in populaire media en zelfs in wetenschappelijke kringen beweerd dat 10 tot 20 procent van alle kinderen niet van de officiële vader zou zijn. Voor genealogen was dat een verontrustende gedachte: als dit percentage per generatie zou gelden, zou vrijwel elke stamboom binnen enkele eeuwen volledig onbetrouwbaar worden.

Een grootschalige analyse uit 2005 door de Universiteit van Liverpool bracht echter orde in de chaos. Professor Mark Bellis vergeleek 33 onderzoeken uit de periode 1950–2004, samen goed voor meer dan 300.000 DNA-tests. De enorme variatie in uitkomsten – van 0,8% tot 30% – bleek grotendeels te verklaren door de onderzoekspopulatie.

De hoogste percentages kwamen vrijwel uitsluitend voor in situaties waarin vaders al twijfels hadden en bewust een vaderschapstest lieten uitvoeren. Wanneer genetische tests om

andere redenen werden gedaan, zoals bij erfelijkheids-onderzoek, kwam een veel realistischer beeld naar voren: gemiddeld circa 3,7% van de Europese kinderen heeft geen biologische band met de juridische vader.

Voor genealogen was dat een geruststelling: de kans op een 'vreemde eend' in de stamboom is aanwezig, maar veel kleiner dan vaak wordt gedacht.

De Vlaamse doorbraak: vier eeuwen genetische genealogie

Het onderzoek kreeg een nieuwe impuls door het werk van Maarten Larmuseau, geneticus aan de KU Leuven. Hij specialiseerde zich in genetische genealogie en combineerde historische stambomen met Y-chromosoomanalyse. Omdat het Y-chromosoom vrijwel onveranderd van vader op zoon wordt doorgegeven, is het een ideaal instrument om biologische en juridische afstamming te vergelijken.

Larmuseau en zijn team reconstrueerden tal van Vlaamse families over een periode van vier eeuwen. De uitkomst was opmerkelijk consistent: per generatie bleek ongeveer 1% van de kinderen een andere biologische vader te hebben dan in de akten vermeld staat. Toen in 2017 vergelijkbaar onderzoek in Nederland werd gepubliceerd in de *American Journal of Human Biology*, bleek het Nederlandse beeld vrijwel identiek.

Deze bevindingen zetten populaire theorieën op losse schroeven, zoals de gedachte dat vrouwen massaal via affaires

op zoek zouden gaan naar 'betere genen'. Ook sociaal-economische of religieuze verschillen bleken nauwelijks invloed te hebben op de percentages.

Een historische uitschieter: de 19de-eeuwse stad

In 2019 publiceerde Larmuseau nieuw onderzoek waarin hij samen met Nederlandse en Vlaamse collega's duizend stambomen combineerde met DNA-analyse. Ditmaal werd gekeken naar sociale context: woonplaats, klasse en historische periode.

De resultaten waren verrassend. Tussen 1850 en 1900 lag de koekoeksgraad in stedelijke arbeiderswijken aanzienlijk hoger: ruim één op de twintig kinderen had een andere biologische vader dan op papier stond. Deze piek viel samen met de tweede industriële revolutie, een periode waarin arbeiders opeengepakt leefden in beluiken en krottenwijken. De omstandigheden waren erbarmelijk, privacy ontbrak en vrouwen hadden weinig bescherming tegen opdringerige mannen.

Verkrachting, ongewenste zwangerschappen, overspel en prostitutie speelden vermoedelijk allemaal een rol. De anonimiteit van de stad maakte het bovendien eenvoudiger om buitenechtelijke relaties te verbergen. Op het platteland, waar sociale controle veel sterker was, bleef het percentage laag.

Opmerkelijk genoeg bleek het leeftijdsverschil tussen partners géén invloed te hebben, ondanks het stereotype van de oudere, bedrogen echtgenoot dat in schilderijen en literatuur uit die tijd veelvuldig voorkomt. Ook vrouwen uit hogere klassen bleken minder 'roekeloos' dan vaak wordt aangenomen. Hoewel rechtszaken en toneelstukken overspel bij de adel graag

uitvergroten, lijkt het belang van erfenissen en reputatie juist een remmende werking te hebben gehad.

Burgerwetenschap als sleutel tot succes

Dit onderzoek was alleen mogelijk dankzij de inzet van honderden genealogen die hun stambomen ter beschikking stelden. Sommige reikten terug tot de 14de eeuw. Voor Larmuseau is dat een van de meest waardevolle aspecten van zijn werk: het biedt inzicht in de geschiedenis van gewone mensen, niet alleen in die van koningen en veldheren.

De samenwerking tussen wetenschappers en hobby-genealogen laat zien hoe krachtig burgerwetenschap kan zijn. Zonder deze vrijwillige bijdragen zouden dergelijke grootschalige historische DNA-studies onmogelijk zijn.

Wat betekent dit voor uw eigen stamboom?

Voor de moderne genealoog is de boodschap helder. Ja, de kans op een koekoekskind bestaat, maar ze is veel kleiner dan vaak wordt gedacht.

Gemiddeld ligt het percentage rond 1% per generatie, met een tijdelijke uitschieter in de 19de-eeuwse steden.

De overgrote meerderheid van de stambomen blijkt dus verrassend betrouwbaar.

Voor genealogen betekent dit vooral dat stamboomonderzoek betrouwbaarder is dan de mythes doen vermoeden — maar dat DNA-onderzoek soms onverwachte verhalen kan blootleggen. En juist die verhalen maken genealogie zo fascinerend.

[Meer informatie op YouTube](#) waar Maarten Larmuseau ingaat op de vraag: hoe groot is de kans dat je niet de vader van je kind bent?

Notulen najaarsledenvergadering 15 november 2025

mfa De Valuwe (Cuijk)

notulist Willy Lourenssen

Voorafgaand aan de vergadering verzorgde Cor Verberk (van 14:00-15:15 uur) een lezing over bidprentjes en begraafcultuur voor ruim veertig aanwezigen. Niet-leden ontvingen na afloop een envelop met genealogische documentatie van de NGV. Van diverse bezoekers werden bidprentjes in ontvangst genomen door de voorzitter. Na een korte pauze startte de ALV om 15:45 uur.

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt via een PowerPointpresentatie toegelicht. Agendapunt 8 (uitreiking oorkonde) vervalt wegens ziekte van de jubilaris; de oorkonde wordt later vandaag in Veghel persoonlijk overhandigd door de secretaris. De agenda wordt met deze wijziging vastgesteld.

2. Ingekomen stukken en mededelingen

Aanwezig zijn 27 leden; twee leden hebben zich afgemeld. Er zijn geen ingekomen stukken of aanvullende mededelingen.

3. Vaststellen van de notulen jaarvergadering 19 april 2025

Na een korte toelichting worden de notulen ongewijzigd vastgesteld, met dank aan de vorige secretaris. Er wordt een opmerking gemaakt dat de link die naar het verslag verwees niet zou hebben gewerkt; anderen in de vergadering herkennen zich hier niet in. Bij het gebruik van links zal nadrukkelijk de werking ervan gecontroleerd worden

alvorens deze worden gedeeld.

4. Terugblik op activiteiten 2025

De secretaris blikt terug op de belangrijkste activiteiten van 2025:

- Vijf beginnerscursussen en maandelijkse stamboomcafés in Grave, Bergen (LB) en Gennep
- Bestuursvergaderingen (voornamelijk online)
- Presentaties tijdens het Biebfestival in Horst en bij de Historische Kring Land van Cuijk; ook wordt steeds meer contact gezocht met andere heemkundige en historische verenigingen gericht op samenwerking
- Drukbezochte werkbijeenkomst Kadaster (met BHIC)
- Start van stamboomkwartetten: kleine groepen die gezamenlijk werken aan stamboomonderzoek
- Verschijning van twee afdelingsbladen en meerdere nieuwsbrieven; derde blad volgt in december

5. Activiteiten 2026 (globale toelichting)

De voorzitter licht de plannen voor 2026 toe:

- Twee beginnerscursussen en een terugkomdag voor oud-cursisten
- Start van een stamboomcafé in de bibliotheek van Uden
- Werkbijeenkomst genealogische software
- Bijeenkomst Kerklattijn lezen
- Lezing over het Aezelproject voorafgaand aan de

jaarvergadering (18 april 2026)

- Voortzetting van stamboomkwartetten
- Drie afdelingsbladen en nieuwsbrieven
- Viering 80-jarig bestaan van de NGV op 11 april 2026 in Ede (max. 250 leden)
- Vernieuwing van de afdelingswebsite
- Uitleen van boeken via het stamboomcafé in Grave, gecoördineerd door Jos van Berkel
- Excursie naar het BHIC op 22 mei 2026

Diverse vragen en suggesties worden besproken, o.a. over:

- beschikbaarheid presentaties
- inzet van andere genealogische software
- eventuele behoefte aan een forum (verwezen wordt naar het BHIC-forum)
- uitbreiding van vrijwilligers en vraag gestuurd werken

6. Bespreking Algemene Vergadering (AV) 22 november 2025

De secretaris geeft een toelichting op de AV-agenda:

- Aanpassing statuten en het huishoudelijk reglement i.v.m. de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (Wbtr)
- Voorgestelde contributieverhoging per 1 januari 2026
- Evaluatie landelijk evenement Leiden 2025
- Werkplan 2026 en begroting (het aangevraagde afdelingsbudget ad 3.200 euro is toegekend).

De vergadering stemt in met de voorgestelde besluiten.

7. Afdelingsafgevaardigde en mandatering

De secretaris wordt aangewezen als afgevaardigde voor de

AV en krijgt een algemeen mandaat om naar bevinden van zaken namens de afdeling te handelen.

8. Uitreiking oorkonde

Dit agendapunt vervalt wegens afwezigheid van de jubilaris.

9. Rondvraag

Vragen en suggesties betreffen onder andere:

- inhoud van het afdelingsblad
- mogelijke bijeenkomst/lezing over Waterloogangers onder Napoleon
- de positieve ontwikkeling van het ledenaantal in de afdeling

10. Sluiting

De vergadering wordt gesloten omstreeks 16:30 uur.

De ondersteunende presentatie die tijdens de vergadering is gebruikt ingezien en gedownload worden door op de afbeelding te klikken.

Jaarverslag over 2025

Bestuursleden en bestuursvergaderingen

Piet Huvenaars (secretaris) treedt op 19 april 2025 terug net als Hens Borkent (penningmeester). Gelijktijdig zijn vier personen verkozen tot bestuursleden: Anny Pennings-Cornelissen, Maria Smits-Rutten, Geert Barten en Willy Lourenssen. Zij vormen daarmee samen met de al in 2023 benoemde Maurice Roefs het nieuwe bestuur. Drie personen zijn door de leden in functie benoemd: Maurice Roefs als voorzitter (een taak die hij al enige tijd waarnam), Willy Lourenssen als secretaris en Geert Barten als penningmeester.

Functie	Oude situatie	Nieuwe situatie
Voorzitter	Waarneming Maurice Roefs	Maurice Roefs
Secretaris	Piet Huvenaars	Willy Lourenssen
Penningmeester	Hens Borkent	Geert Barten
Algemeen bestuurslid -		Anny Pennings-Cornelissen
Algemeen bestuurslid -		Maria Smits-Rutten

Het overzicht geeft aan de hoofdtaak per persoon weer. Naast de bestuursleden zijn ook diverse leden actief als coördinator: Jos van Berkel (bibliotheek), Willy Lourenssen (cursussen en vrijwilligers), Maria Smits-Rutten, Mientje Jansen-Veekens en Hens Borkent voor de stamboomcafés in Grave, Gennep respectievelijk Bergen.

Het 'nieuwe bestuur' vergadert (online) met een maandelijkse frequentie, met uitzondering van de zomervakantie. Daarnaast vindt overleg plaats via e-mail en een onderlinge Whatsapp-

groep.

Eerbetoon in 2025: *zilveren speld en oorkonde*

In de jaarvergadering van 15 april reikt landelijk voorzitter Peter van Boheemen een zilveren NGV-speld uit aan Silvia Daamen-van Haare. Gerda Nabuurs-Janssen kreeg een oorkonde vanwege haar 40-jarig lidmaatschap.

Op 15 november is de oorkonde vanwege het 40-jarig lidmaatschap uitgereikt aan Martien Bongers.

Ontwikkeling ledental (telkens per 31 december)

2022: 127

2023: 135

2024: 128

2025: 120

Overigens laat het jaar 2026 een stormachtige groei zien; maar liefst 12 nieuwe aanmeldingen in de maand januari alleen al. De dalende trend van de afgelopen jaren lijkt daarmee gekeerd.

Wijziging in programmering

In 2024 is al een omslag gemaakt in de programmering. Die ontwikkeling is in 2025 verder doorgezet. We willen een actieve afdeling zijn, *van de leden, voor de leden en door de leden*. Kernwoorden die daarbij passen zijn: ontmoeting, interactie, uitwisseling, elkaar verder helpen en enthousiasme.

Hart van de bijeenkomsten zijn de stamboomcafés waar iedereen (zowel leden als niet-leden) aan kunnen deelnemen. Daarnaast zijn we als afdeling gestart met nieuwe werkvormen

waarbij interactie centraal staat. Voorbeelden daarvan zijn de werkbijeenkomst Kadaster Archiefviewer en het Stamboomkwartetten, allebei voor het eerst in oktober 2025.

Externe contacten

In de eerste helft van 2025 is met alle in het werkgebied bekende historische en heemkundeverenigingen contact opgenomen als eerste stap in het opzetten van een netwerk van relaties. Dit heeft o.a. geleid tot het aanknopen van enkele contacten, de beginnerscursus in Reuver en concrete uitnodigen, zoals:

- 16 augustus 2025: deelname aan het Biebfestival Horst met eenmalig stamboomcafé
- 19 september 2025: introductie stamboomonderzoek Historische Kring Land van Cuijk

Stamboomcafés - bezoekersaantallen 2025

Periode	Bergen	Gennep	Grave
Januari	8		6
Februari	2		4
Maart	6		6
April	5		3
Mei			4
<i>Zomerstop in de periode juni - augustus</i>			
September		7	1
Oktober		3	9
November		7	3
December		Gesloten	6
Totaal	21	17	42

Vrijwilligers steeds belangrijker!

Sinds 1 januari 2024 is er een groeiende groep vrijwilligers waarop een beroep kan worden gedaan. Veel van het succes van het verslagjaar is dank zij de geweldige inzet van al deze vrijwilligers, zonder hen bijvoorbeeld geen stamboomcafés. Per 31 december 2025 bestaat deze groep (bestuursleden niet meegeteld) uit 16 personen die zich periodiek inzetten. De coördinatie daarvan verloopt via een aparte vrijwilligersapp (Whatsapp); Willy Lourenssen coördineert deze groep.

Beginnerscursussen

In 2025 zijn maar liefst vijf beginnerscursussen gegeven met in totaal 59 deelnemers.

Locatie	Tijdvak	Cursisten	Docent
Cuijk	maart-april	17	Karel Spee
Cuijk	mei-juni	12	Karel Spee
Venray	september-oktober	10	Jo van Soest/ Mientje Jansen-Veekens
Reuver	oktober-november	10	Karel Spee
Gennep	november-december	10	Karel Spee

De gemiddelde waardering voor deze cursussen is erg hoog. In 2026 worden opnieuw cursussen aangeboden.

Overzicht van lezingen/(werk)bijeenkomsten in 2025 (tussen haakjes de locatie en -indien bekend- het aantal deelnemers/aanwezige personen, in sommige gevallen is een schatting gemaakt)

- 19 april 2025 (Cuijk, circa 30): **Militaire stamboeken** door Ben Bal, *tevens algemene ledenvergadering*

- 25 oktober 2025 (Cuijk, 20): **Werkbijeenkomst Kadaster Archiefviewer** door Arnout van Erp (BHIC)
- 31 oktober 2025 (Cuijk, 8), **Stamboomkwartetten**, startbijeenkomst/begeleiding Willy Lourenssen
- 15 november 2025 (Cuijk, 42): **Bidprentjes en begraafcultuur** door Cor Verberk, *tevens algemene ledenvergadering*

Ledenvergaderingen 19 april en 15 november

• 19 april 2025

Op de Jaarvergadering vindt een flinke bestuurswisseling plaats. Maar liefst vier nieuwe bestuursleden worden gekozen, zie hiervoor onder het kopje 'Bestuursleden'. De vergadering vormt daarmee een kantelpunt; de afdeling laat een lastige periode achter zich en treedt met nieuw elan en vertrouwen de toekomst tegemoet.

• 15 november 2025

In deze algemene vergadering wordt een eerste terugkoppeling gegeven op de zichtbare successen van het toen nog lopende seizoen, een lijn die wordt voortgezet in het nieuwe jaar.

Genealogie langs Peel en Maas / nieuwsbrieven / mailings

Het afdelingsblad verschijnt in 2025 drie keer, in april, augustus en december. Daarnaast zijn dit jaar weer nieuwsbrieven uitgebracht (juli en december). Ook zijn er diverse mailings verstuurd met daarin actuele onderwerpen.

Social media, (landelijke) website en afdelingsbibliotheek

- De afdeling is actief op Facebook en WhatsApp. De afdeling kent drie Whatsappgroepen: een bestuursapp, een

- vrijwilligersapp en een app voor de volgers van onze afdeling.
- Sinds 15 februari 2025 kunnen ook via een aparte Whatsapp-account (06 - 85 14 09 39) vragen voorgelegd worden aan de afdeling.
- Website: Afdelingsblad en afdelingswebsite groeien steeds meer naar elkaar toe en vullen elkaar aan. Het afdelingsblad heeft een meer traditionele opzet, terwijl de website fungeert als digitaal knooppunt voor actuele en snelle informatie, zoals nieuws en een actuele agenda.
- De bibliotheek is in 2025 gesaneerd en zijn de boeken opnieuw geïndexeerd in drie categorieën: (A) Algemene naslagwerken, G (Genealogieën) en (L) Lokale geschiedenis. Ook is het lenen van boeken weer mogelijk via Jos van Berkel (coördinator van de afdelingsbibliotheek).

Financieel jaarverslag over 2025

Het landelijk toegekende budget voor 2025 was € 1.300. Met name cursusgelden hebben geleid tot extra inkomsten ad € 4.145. In totaal derhalve een budget/inkomsten van € 5.495.

Uitgaven (afgerond) waren in totaal 4.921 euro:

- Zaalhuur € 1.656
- Sprekers/lezingen € 195
- Bestuurskosten € 425
- Promotieactiviteiten € 474
- Diversen/onvoorzien € 2.171

Het jaar 2025 is daarmee afgesloten met een positief resultaat van (afgerond) € 574. Deze middelen vloeien terug naar de landelijke vereniging.

Het portret van ...

In het afdelingsblad wordt de mogelijkheid gegeven om oude portretfoto's te plaatsen in het onderdeel 'Het portret van ...'.

De publicatieruimte voor foto en tekst samen is maximaal één pagina.

Voorwaarden voor opname zijn: de foto is tenminste 100 jaar oud de geportretteerde(n) is/zijn vóór 1875 geboren en de genealogische gegevens zijn compleet en bevatten de volledige naam van de geportretteerde(n), eventueel beroep, namen van de ouders, plaats en datum van geboorte, eventueel huwelijk(en) en overlijden en verdere gegevens van de partner(s) en eventueel de kinderen.

Kwartierstaat

Indien u een kwartierstaat wilt laten plaatsen, kunt u daarvoor contact opnemen met de redactie.

De kwartierstaat dient aan een aantal voorwaarden te voldoen: de kwartieren dienen grotendeels personen te bevatten uit het gebied van de afdeling.

In het geval de kwartieren informatie over levende personen bevatten, dient - in verband met de bescherming van de privacy - toestemming van betrokken personen voor publicatie aangetoond te kunnen worden.

De redactie neemt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

NGV-lidmaatschap

Informatie over het NGV-lidmaatschap (zoals de actuele tarieven en bijzondere acties) is te vinden op de website

<https://www.ngv.nl/hoofd/lid-woorden/>

Het doorgeven van wijzigingen (NAW-gegevens, e-mailadres etc.) vindt plaats door contact op te nemen met de landelijke ledenadministratie

ledenadministratie@ngv.nl

Het volgende afdelingsblad verschijnt augustus 2026.

Kopij is van harte welkom via redactie-lvc@ngv.nl

Inzenden vóór 15 juli 2026.

ISSN 2950-2209

Verschijnt drie maal per jaar:
april, augustus en december

